

Motion till riksdagen 2012/13:C304

av **Kew Nordqvist m.fl. (MP)**

Gör åkermarken till ett riksintresse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör låta utreda lagförslag om att göra åkermarken till riksintresse.

Motivering

Sedan människan lämnade samlar- och jägarstadiet har beroendet av vad åkermarken kan ge ökat alltmer. Vi noterar att jordens befolkning ökar och jordens bördigaste åkerarealer minskar för att bytas ut mot mindre bördiga nyodlingar av till exempel regnskog. Åkerarealen per capita minskar alltså och tappar i bördighet.

Klimatförändringarna medför skiftande påfrestningar på världens olika jordbruk. Översvämningar i Bangladesh, Pakistan eller Thailand, för att ta några mer eller mindre aktuella exempel, orsakar inte bara död och förstörda hus utan även förstörda skördar och åkrar obrukbara för lång tid framåt. Torka i Afrikas olika delar eller USA, Australien eller Ryssland slår hårt mot skördar och boskap. Häftigt ihållande regn orsakar erosion och jordskred.

Stigande havsnivåer är ett hot mot lågt liggande jordbruksmarker i till exempel olika floddeltan. Mycket visar att vattentillgången i många konstbevattningsprojekt är på väg att sina men även att försaltning åter är ett stort hot mot bevattnade jordar. Ökenutbredning p.g.a. torrare klimat och överbetning gör att stora arealer åker och beten förvandlas till ofruktbar öken. Bara i Niger försvinner årligen 50 000 ha åker. Från ett informellt jordbruksministermöte i Nicosia, Cypern, den 11 september 2012, rapporteras om övergivandet av mark på grund av klimatförhållanden på Cypern. Det går inte att misstolka; ökenutbredningen kryper allt närmare och finns alltså nu även i Europa. Trycket ökar att framöver kommer all åkermark att behöva användas för matproduktion. I Sverige måste vi ställa oss frågan om åkerjorden räcker till för

Fel! Okänt namn på

allt den är tänkt att användas till, dvs. mat, infrastruktur, bostäder, energi och råvara för olika industriändamål. I ett globalt perspektiv måste vi i Sverige ta ett lokalt ansvar, då få områden på jorden har så goda möjligheter att odla mat som norra Europa. Det handlar om internationell solidaritet. Nu måste åkermarken prioriteras för matproduktion och bevaras för framtida generationer och inte, näst intill oåterkallerligt, bygga över den med vägar, köpcentrum eller villaområden.

Skyddet av åkermarken som finns idag finns i plan- och bygglagen och i miljöbalken. Men det skyddet har visat sig alldeles otillräckligt. Kommunernas intresse av att expandera sätts över bevarandet av åkermark. Det finns goda skäl att ifrågasätta kommunernas planmonopol över åkerjorden. Därför behöver den svenska åkermarken klassas som riksintresse.

Förvaltarstanken, det vill säga att vi äger inte marken utan vi förvaltar den åt kommande generationer, måste vara vägledande.

Stockholm den 3 oktober 2012

Kew Nordqvist (MP)

Jan Lindholm (MP)

Stina Bergström (MP)